

Małgorzata Płazak

Stare Bielsko, woj. bielskie

Informator Archeologiczny : badania 13, 186-187

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

był niewielki bruk kamienny o kształcie w przybliżeniu prostokątnym. Pod nim wystąpił całec w postaci ciemno-żółtawego piasku. Zupełny brak zabytków, jedynymi natomiast znalezionymi były dwa żelazne hufnale typowe dla tego okresu.

Pozostałe dwa obiekty nr 11 i 30 nie wykazały się żadnymi zabytkami. Pod warstwą poszycia leśnego wystąpił szarobrazowożółty piasek z resztkami spalenizny. Następnie pojawiła się cienkuteńka warstewka drobnego żwirku, a pod nią zalegał żółty sypki piasek z resztkami węgli drzewnych, zmieszanych z drobnym żwirkiem. Na poziomie ziemi wystąpiła warstwa spalenizny, pod nią pokazał się całec w postaci brązowo-żółtego piasku.

Wierceniom świadkiem geologicznym na wybranych obiektach potwierdziły analogiczny układ stratygraficzny.

W celu kontynuowania badań na tym unikatowym na Północnym Mazowszu stanowisku należy zasięgnąć opinii geomorfologa, czy nasypy były wykonane sztucznie, czy stanowią ostańcowe formy naturalnych utworów. Ponadto należy wykonać inwentaryzację geodezyjną wszystkich kopców oraz ugrupowań głazów.

Badania na tym stanowisku ulegają zawieszeniu do czasu uzyskania niezbędnych opinii i inwentaryzacji.

SKARSZEWY
woj. gdańskie

patrz
późne średniowiecze

STARE BIELSKO
woj. bielskie

Muzeum w Cieszynie

Badania prowadziła mgr Małgorzata Płazak.
Finansował WKZ w Bielsku-Białej. Siódmy
sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne /XII-XIV w. /.

Eksplozacją objęto północno-zachodnią część grodziska, na której w 1978 r. przeprowadzone zostały przez IHKM PAN w Warszawie rozpoznawcze badania archeologiczno-geofizyczne.

W wyznaczonych punktach założono trzy wykopy weryfikacyjne. W każdym odsłonięto obiekty archeologiczne. Do bardziej interesujących należała chata, której zarys uchwycono na głębokości 0,4 m, a zalegała do głębokości około 1,0 m od powierzchni. Miała kształt prostokąta o wymiarach 4,6 x 3,4 m usytuowanego osiłą dłuższą na linii N-S. Wejście do chaty prowadziło przez przedsionek /1,5 x 1,0 m/ we wschodniej ścianie, tuż przy narożniku NE. Uchwycono fragmenty konstrukcji fundamentowej, którą stanowiły cztery belki przymocowane do narożnych słupów. Wnętrze chaty i przedsionka wyłożone było podłogą z dranic. Ściany, prawdopodobnie również z dranic uszczelniono gliną, o czym świadczy duża ilość

polepy. Do ściany północnej przylegała bliżej nieokreślona, lekka konstrukcja drewniana /zadaszenie? /.

W wypełniku chaty znaleziono bardzo dużą ilość skorup, z których zrekonstruowano kilkanaście różnej wielkości garnków i dzbanów. Wyroby żelazne, bardzo źle zachowane, reprezentują okucia, gwoździe i siekiera.

Materiał zabytkowy wraz z dokumentacją znajdują się w Muzeum w Cieszynie.

Badania będą kontynuowane.

STARY OLKUSZ
woj. katowickie

Konserwator Zabytków
Archeologicznych
w Katowicach

Badania prowadził mgr Jacek Pierzak, Finansował WKZ w Katowicach. Trzeci sezon badań. Gród wczesnośredniowieczny; relikty średniowiecznego kościoła św. Jana Chrzciciela; cmentarzysko przykościelne z okresu średniowiecza i czasów nowożytnych /XII-XVII w. /.

Stanowisko położone jest około 3 km na zachód od centrum miasta Olkusza, w pobliżu pierwszych zabudowań przysiółka Stary Olkusz.

Usytuowane zostało na stoku wapiennego wzniesienia, którego wierzchołek tworzy lekko wypukłą platformę, otoczoną dwoma pierścieniami wałów. Przestrzeń, zamknięta wałami wewnętrznymi, posiada w przybliżeniu kształt elipsy o wymiarach 44 x 26 m, z osią dłuższą wzdłuż linii wschód-zachód. Pomiędzy wałami znajduje się stosunkowo głęboka fosa. Całkowite wymiary grodu wynoszą 80 x 60 m. Grodzisko jest stosunkowo dobrze zachowane, o bardzo czytelnym przebiegu wałów i fosy. Na jego majdanie, odkrytego w roku 1977 r. znajdują się relikty kościoła pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela. Tegoroczne badania wykopaliskowe prowadzono na majdanie grodu, jak i na jego przedpolu. Wytyczono trzy wykopy, każdy o wymiarach 5 x 2 m.

Wykop 3a, założono przy wschodniej ścianie kościoła, w celu prześledzenia nawarstwień i ich powiązań z murami kościoła. W wykopie doprowadzonym do calca, odsłonięto fundamenty kościoła i przebadano szczegóły konstrukcyjne budowli. Warstwy kulturowe jednakże, podobnie jak i w wykopie 2a z roku 1977, były silnie przemieszane w wyniku działalności penetracyjnej miejscowych "poszukiwaczy skarbów".

Wykop 4, zlokalizowany w południowej partii majdanu, tuż przy wale wewnętrznym, dostarczył bardzo interesującego materiału zabytkowego, który występował w warstwie spalenizny. Poza ceramiką, datowaną na okres XIII-XIV wieku, odkryto szereg zabytków metalowych: groty bełtów kusz, fragmenty noży, fragment ramienia ostrogi, dwa wędzidła, w tym jedno całkowicie zachowane, grocik strzały łuku i inne.

Odkryta warstwa spalenizny potwierdziła wcześniejsze ustalenia, iż